МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
27 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма Початкова освіта

2020 – 2021 навчальний рік

Розробник: Авраменко Квітослава Богданівна, доцент кафедри початкової освіти, доктор філософії в галузі освіти, доцент_____ (К.Б. Авраменко)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.
Завідувач кафедри _____ (С. І. Якименко)
«27» серпня 2020 р.

АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Дана програма нормативної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для підготовки II (магістерського) рівня вищої освіти фахівців спеціальності 013 Початкова освіта складена для реалізації освітньо-професійної програми Початкова освіта.

Ключові слова: науковий підхід, науковий пошук, методи дослідження, кваліфікаційне дослідження, магістерська робота.

АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

This program of normative discipline is «Methodology of scientific researches» for preparation of II (master's degree) of level of higher education of specialists of speciality 013 Primary education is made for realization of the educationally professional program Primary education.

Key words: scientific approach, scientific research, research methods, qualification research, master's thesis.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітній ступінь</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань
01 Освіта / Педагогіка</td><td>Нормативна</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90 год</td><td rowspan="3">Спеціальність
013 Початкова освіта</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання – наукова стаття</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год.
самостійної роботи студента – 6 год.

http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=2057</td><td rowspan="6">Ступінь
магістра</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>20 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:
залік</td></tr>
</table>

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год. : 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33 % / 67 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: вивчення основних принципів методології та логіки наукового пошуку, методів і прийомів здійснення наукового дослідження.

Завдання курсу: формування здатності до реалізації наукового й діяльнісного підходів до отримання та перевірки нових знань; оволодіння теоретичними і практичним методами науково-педагогічного дослідження.

Програмні результати навчання:

ПРН 2	уміння до імплементації законодавчих та нормативно-правових актів у галузі початкової та вищої освіти
ПРН 3	уміння творчо-критично мислити з дотриманням норм і правил інтелектуальної власності
ПРН 4	уміння працювати в міжнародному середовищі, виявляючи толерантне ставлення до інших культур
ПРН 5	навички досконалого володіння різними стилями (офіційно-діловий, науковий, художній) українською мовою як державною та іноземною на необхідному професійному рівні
ПРН 8	уміння організації дослідно-експериментальної та дослідницької роботи у сфері освіти та представляти її результати передусім у власних публікаціях
ПРН 9	уміння аналізувати знання про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і предметних методик
ПРН 11	уміння здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання, як складовою психолого-педагогічної компетентності викладача початкової школи

Згідно з вимогами *ОПП студент оволодіває такими* ***компетентностями*****:**

І. Загальнопредметны:

ЗК-2	*Інформаційно-аналітична.* Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.
ЗК-3	*Дослідницько-праксеологічна.* Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно
ЗК-8	*Рефлексивна.* Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підходові до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.
ЗК-9	*Інформаційно-комунікаційна.* Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп’ютерних технологій для розв’язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

ІІ. Фахові:

ФК-1	*Дослідницька*. Здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі

	початкової та вищої освіти, а також підвищення професійної майстерності викладача, вчителя.
ФК-4	*Предметна*. Здатність і готовність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері освіти, спираючись на знання з дисциплін психолого-педагогічного циклу і методик навчання.
ФК-6	*Інформаційна*. Здатність і готовність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, опрацьовувати різні види інформації.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Наука та наукові дослідження у сучасному світі

Тема 1. Предмет і завдання методології наукового пізнання

Предмет і сутність науки, її функції.
Еволюція та методологічні принципи науки.
Класифікація основних галузей наук.
Сутність наукового пізнання, його характеристики.
Організація наукової діяльності в Україні. Науково-педагогічні працівники, наукові школи.

Тема 2. Методологія і методи наукових досліджень

Постановка наукових проблем та її вирішення. Основні напрямки розробки проблеми.
Особливості та рівні науково-пізнавальної діяльності.
Теоретичні та емпіричні методи дослідження.
Спостереження як метод дослідження. Види спостережень, їх функції та обробка результатів.
Експеримент як метод дослідження. Види й функції експерименту, обробка та представлення результатів.

Кредит 2. Технологія наукових досліджень

Тема 3. Категоріальний апарат наукового дослідження

Складові та характеристика категоріального апарату наукового дослідження.
Вибір та обґрунтування теми дослідження.
Наукова новизна та гіпотеза.
Взаємозв’язки між складовими категоріального апарату наукового дослідження.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Наукова, науково-технічна, науково-педагогічна і методична інформація. Достовірність інформації, результатів і висновків. Типи наукових документів. УДК.

Наукові фахові і цитовані видання. Способи пошуку наукової інформації. Обробка наукової інформації та джерел дослідження. Організація праці у науковій діяльності.

Кредит 3. Основи наукової етики та вимоги до наукових публікацій

Тема 5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження

Основи наукової етики. Академічна доброчесність.

Види наукових публікацій та правила їх оформлення. Авторство й співавторство у публікаціях.

Магістерська робота як різновид наукового пошуку. Вимоги до магістерських робіт. Планування роботи, структура та оформлення роботи. Робота над списком джерел, рецензування та підготовка до захисту.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	**Всього**	**Кількість годин**		
		л	**пр**	**ср**
Кредит 1. Наука та наукові дослідження у сучасному світі				
Тема 1. Предмет і завдання методології наукового пізнання	**14**	2	2	10
Тема 2. Методологія і методи наукових досліджень	**16**	2	4	10
Усього	**30**	**4**	**6**	**20**
Кредит 2. Технологія наукових досліджень				
Тема 3. Категоріальний апарат наукового дослідження	**14**	2	4	8
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	**16**	2	4	10
Усього	**30**	**4**	**8**	**18**
Кредит 3. Основи наукової етики та вимоги до наукових публікацій				
Тема 5. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	**30**	2	6	22
Усього	**30**	**2**	**6**	**22**
Усього :	**90**	**10**	**20**	**60**

5. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	**Назва теми**	**К-сть годин**
Кредит 1. Наука та наукові дослідження у сучасному світі		
1.	**Тема 1.** Предмет і завдання методології наукового пізнання	2
2.	**Тема 2.** Методологія і методи наукових досліджень	2
Кредит 2. Технологія наукових досліджень		
3.	**Тема 3.** Категоріальний апарат наукового дослідження	2
4.	**Тема 4.** Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2
Кредит 3. Основи наукової етики та вимоги до наукових публікацій		
5.	**Тема 5.** Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	2
	Усього:	**10**

6. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	**Назва теми**	**К-сть годин**
Кредит 1. Наука та наукові дослідження у сучасному світі		
1.	**Тема 1.** Предмет і завдання методології наукового пізнання	2

2-3.	**Тема 2.** Методологія і методи наукових досліджень 2.1. Теоретичні методи та їх особливості 2.2. Емпіричні методи, види, характеристика	4
Кредит 2. Технологія наукових досліджень		
4-5.	**Тема 3.** Категоріальний апарат наукового дослідження 3.1. Формулювання складових категоріального апарату 3.2. Визначення взаємозв'язків категоріального апарату	4
6-7.	**Тема 4.** Інформаційне забезпечення наукових досліджень 4.1. Типи наукових документів 4.2. Обробка наукової інформації та джерел дослідження	4
Кредит 3. Основи наукової етики та вимоги до наукових публікацій		
8-9-10.	**Тема 5.** Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження 5.1. Основи наукової етики. Академічна доброчесність 5.2. Планування роботи над магістерським дослідженням 5.3. Підготовка до захисту магістерського дослідження	6
	Разом	**20**

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Кредит 1. Наука та наукові дослідження у сучасному світі		
1.	**Тема 1.** Предмет і завдання методології наукового пізнання	10
2.	**Тема 2.** Методологія і методи наукових досліджень	10
Кредит 2. Технологія наукових досліджень		
3.	**Тема 3.** Категоріальний апарат наукового дослідження	8
4.	**Тема 4.** Інформаційне забезпечення наукових досліджень	10
Кредит 3. Основи наукової етики та вимоги до наукових публікацій		
5.	**Тема 5.** Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	22
	Усього	**60**

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – наукова стаття.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно:**

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре:**

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре**:

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо:**

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно**:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 3 кредити:

Поточне тестування та самостійна робота					**КР**	**Накопичу-вальні бали / Сума**
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	**50**	**300 / 100***
50	50	50	50	50		

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема наукова публікація), презентації, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення − вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з різними джерелами інформації.

12. Рекомендована література

Базова

1. Голіков В. А., Козьміних М. А., Онищенко О. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Одеса. 2014. 163 с.
2. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання: навч.посіб.-2-ге вид., доповн. і переробл.К.:Ліра, 2016.580 с.
3. Костюкевич В. М., Коннова М. В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця. 2017. 172 с.
4. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль, 2005. 124 с.
5. Малигіна В. Д. Методологія наукових досліджень. Рівне. 2016. 247 с.
6. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

Допоміжна:

1. Авраменко К. Б. Основи науково-дослідних робіт. Навчально-методичний посібник для вчителів та учнів загальноосвітніх шкіл, гімназій та ліцеїв. Миколаїв: ІВП „Степ-інфо”, 2004. 128 с.
2. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи: навч. посіб. Київ. 2013. 336 с.
3. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Славенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навчальний посібник. К., 2004.344 с.
4. Пятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. К., 2003, 116 с.
5. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
6. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. (електр. версія: http://www.info-librarv.com.ua/books-book-96.html).
7. Шишкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків. 2014. 200 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека підручників: URL: http://studentam.kiev.ua/
2. Електронні бібліотеки: URL : http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: URL : http://nbuv.gov.ua/
4. Освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України: URL : http://osvita.org.ua
5. освіти та науки України, олімпіади, періодика) : URL : http://school.kiev.ua/
6. Сайт Міністерства освіти та науки України з новими правовими документами, які регламентують діяльність вищої школи : URL : Ed-Era.ua
7. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського: URL : www.dpnb.gov.ua